

Wrocław, 11 grudnia 2001 roku

WK. 0913/318/K-47/01

**Pan
Lech Markiewicz
Burmistrz Miasta Strzegom**

**ul. Rynek 38
58 - 150 Strzegom**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 55. poz. 577) przeprowadziła w okresie od 4 września do 16 listopada 2001 r. kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Strzegom.

Kontrolą objęto losowo wybrane i udokumentowane operacje finansowo – gospodarcze w zakresie wydatków budżetowych, w tym inwestycyjnych, prawidłowość i skuteczność realizacji dochodów własnych z tytułu podatków i opłat lokalnych oraz gospodarowania mieniem komunalnym, prawidłowość stosowania procedur w losowo wybranych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego na realizację zaplanowanych w budżecie zadań inwestycyjnych oraz wydatków na zakup materiałów i usług.

W wyniku kontroli stwierdzono, że stan organizacyjny Urzędu a także przepisy wewnętrzne zapewniały – od strony formalnej, prawidłową realizację zadań Gminy.

Pracownicy pionu finansowo - budżetowego posiadali aktualne zakresy czynności a osoby zajmujące się wymiarem i windykacją należności podatkowych złożyli pisemne przyrzeczenie o zachowaniu tajemnicy skarbowej.

Dokonane operacje gospodarcze w zakresie dochodów i wydatków budżetowych udokumentowane zostały prawidłowymi dowodami księgowymi zbadanymi pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym, wypłaty środków pieniężnych dokonywano wyłącznie na podstawie dowodów księgowych - skontrolowanych i zatwierdzonych do wypłaty przez osoby upoważnione, należności i zobowiązania jednostki zweryfikowano w drodze pisemnego potwierdzenia salda a także systematycznie przeprowadzano kontrole kasy.

Zapewniono również prawidłową ewidencję i obrót drukami ścisłego zarachowania a także dokonywano okresowej weryfikacji stanu tych druków.

Wpływy z poszczególnych źródeł dochodów oraz dokonane wydatki budżetowe zaliczono do poszczególnych podziałek klasyfikacji budżetowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

Kontrola wykazała również, że zakupu materiałów i usług dokonywano na zasadach określonych w ustawie o zamówieniach publicznych.

Podkreślenia wymaga również fakt, że w trakcie trwania kontroli podjęte zostały ze strony Urzędu, działania mające na celu usunięcie stwierdzonych w trakcie kontroli uchybień i nieprawidłowości poprzez:

- wyegzekwowanie należnych Gminie z tytułu nieterminowego regulowania zobowiązań w podatku od nieruchomości od osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej - kwot odsetek za rok 2000 i I półrocze 2001 r.

- dokonanie korekty wniosków o przyznanie części subwencji rekompensującej utracone dochody z tytułu ustawowych ulg i zwolnień (obniżenie opłaty eksploatacyjnej na podstawie art. 84 ust. 6 ustawy z 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze - Dz. U. nr 27, poz. 96 ze zm.)
- skorygowanie mylnych zapisów dokonanych w I półroczu 2001 r. w urządzeniach księgowych dokumentujących obroty i stan środków pieniężnych i doprowadzenie stanu tych środków wykazanego w raporcie kasowym z 30.09.2001 r. do zgodności ze stanem wynikającym z konta syntetycznego 101 a stan środków pieniężnych wykazany przez bank - do zgodności ze stanem kont 133 i 140.

Niezależnie od przytoczonych pozytywnych działań, ustalenia kontroli wykazały występowanie nieprawidłowości i uchybień będących następstwem niewłaściwej interpretacji przepisów prawa oraz niewystarczającej dbałości w ich przestrzeganiu.

Nieprawidłowości i uchybienia sprowadziły się głównie do tego, że:

W zakresie sprawozdawczości budżetowej.

Sprawozdania z wykonania podstawowych dochodów podatkowych gminy za dwa kwartały 2000 r. i dwa kwartały 2001 r. sporządzono niezgodnie z zasadami określonymi przepisami § 9 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Finansów z 2 marca 2000 r. w sprawie zasad i terminów sporządzania sprawozdawczości budżetowej jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 16, poz. 209), wykazano bowiem kwotę skutków obniżenia górnych stawek podatkowych oraz udzielonych przez gminę ulg, odroczeń, umorzeń i zwolnień w podatkach i opłatach lokalnych o 800 997 zł niższą niż to wynika z decyzji oraz uchwał Rady Miejskiej.

Rzeczywiste dochody podatkowe Gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca nie przekroczyły relacji podstawowych dochodów podatkowych przypadających na jednego mieszkańca Gminy do podstawowych dochodów podatkowych obliczonych łącznie dla wszystkich gmin, określonej przepisami art. 23 ust. 1 ustawy z 26 listopada 1998 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 i 2001 (Dz. U. Nr 150, poz. 983 ze zm.), wobec czego wykazanie przez Gminę w sprawozdaniach z wykonania podstawowych dochodów podatkowych za dwa kwartały 2000 r. skutków obniżenia górnych stawek podatkowych oraz udzielonych ulg, odroczeń, umorzeń i zwolnień w podatkach i opłatach lokalnych niższych od rzeczywistych nie spowodowało konieczności wpłat do budżetu państwa na zwiększenie podstawowej subwencji ogólnej.

W zakresie wykonywania budżetu

Inspektor ds. wymiaru podatków lokalnych nie podejmował na bieżąco czynności wyjaśniających wobec osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, u których w deklaracjach podatkowych za dany okres wystąpiły różnice w podstawach opodatkowania w stosunku do okresu poprzedniego, do czego był zobowiązany przepisami art. 274 Ordynacji podatkowej (Dz. U. Nr 137, poz. 926, ze zm.)

Inspektor ds. księgowości podatkowej w przypadku dokonywania wpłat podatku po terminie, przez osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, nieprawidłowo dokonywał rozksięgowania wpłaconego podatku na zaległość główną i odsetki na podstawie art. 55 § 2 Ordynacji podatkowej.

Nie dokonywano również porównywania podstaw opodatkowania podatkiem od nieruchomości wykazywanych w deklaracjach złożonych przez osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające

osobowości prawnej z danymi wynikającymi z ewidencji gruntów i budynków, na skutek czego objęci kontrolą podatnicy wykazali w deklaracjach powierzchnię niższą od danych ewidencji gruntów o 229 478,48 m².

Stwierdzona różnica wynika przede wszystkim z przenoszenia przez organ podatkowy obowiązku podatkowego w podatku rolnym i od nieruchomości z właścicieli na dzierżawiących w obrocie wtórnym i dokonywania wymiaru podatku rolnego i od nieruchomości posiadaczom zależnym, co jest sprzeczne z przepisami art. 3 ustawy z 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jednolity: Dz. U z 1993 r. Nr 94, poz. 431 ze zm.) i art. 2 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 9, poz. 31 ze zm.).

Ustalono ponadto, że organ podatkowy zaniechał egzekwowania od osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej składania deklaracji podatkowych w terminach określonych przepisami art. 6 ust. 8 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

W zakresie gospodarki mieniem komunalnym

Stwierdzono, że w wykazach nieruchomości i ogłoszeniach o przetargach na zbycie nieruchomości brak było wszystkich informacji wymaganych odpowiednio przepisami art. 35 ust. 2 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. Nr 115, poz. 741 ze zm.) oraz § 12 i § 16 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 stycznia 1998 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania przetargów na zbycie nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub gminy (Dz. U. Nr 9, poz. 30) w związku z art. 35 ust. 2 ww. ustawy, a mianowicie: numeru księgi wieczystej a w przypadku oddawania w użytkowanie wieczyste - terminu zagospodarowania nieruchomości, zasad aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego, a po wejściu w życie zmiany ustawy o gospodarce nieruchomościami (od 15 lutego 2000 r.) - informacji o terminie do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy oraz informacji o obciążeniach nieruchomości.

W przypadkach sprzedaży lokali mieszkalnych stwierdzono brak potwierdzenia podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości - poprzez wywieszenie go w siedzibie Urzędu.

W protokołach z przetargów, przewodniczący komisji przetargowej nie zamieszczał pełnych informacji wymaganych przepisami § 9 ust. 2 ww. rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania przetargów (...) tj. informacji dotyczących obciążenia nieruchomości oraz uzasadnienia o rozstrzygnięciach podjętych przez komisję przetargową.

Stwierdzono także zawarcie umowy sprzedaży nieruchomości z naruszeniem przepisów określonych w art. 71 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którymi pierwsza opłata za oddanie nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste w drodze przetargu podlega zapłacie jednorazowo, nie później niż do dnia zawarcia umowy o oddanie tej nieruchomości w użytkowanie wieczyste.

Ponadto stwierdzono, że ogłoszenia o przetargu były podawane do publicznej wiadomości przed upływem terminu określonego w art. 38 ust. 1 w związku z art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 oraz ust. 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

W zakresie zadań zleconych i realizowanych na podstawie porozumień

Rada Miejska nie spełniła wymogów określonych w art. 18 ust. 2 pkt 11 w związku z art. 8 ust. 2 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 1996 r. nr 13, poz. 74 ze zm.) bowiem nie

podjęła uchwały o przyjęciu do realizacji zadań powierzonych, na które otrzymała środki na podstawie zawartych porozumień między Zarządem Miasta a Wojewodą Dolnośląskim.

Przedstawiając powyższe panu Burmistrzowi, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o podjęcie działań, mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia, poprzez realizację poniższych wniosków:

1. Dokonanie nowelizacji załącznika nr 6 do Statutu Gminy w części określającej formę organizacyjną Strzegomskiego Centrum Kultury i Biblioteki Publicznej tak, by treść załącznika odzwierciedlała rzeczywistą formę organizacyjną tych jednostek, nadaną uchwałami Rady Miejskiej nr 81/2000 i 82/2000.
2. Podawanie w sprawozdaniach z wykonania podstawowych dochodów podatkowych gminy danych w zakresie obniżenia górnych stawek podatkowych oraz udzielonych ulg, umorzeń, odroczeń i zwolnień zgodnie z zasadami określonymi w przepisach regulujących sporządzanie półrocznych sprawozdań z wykonania podstawowych dochodów podatkowych (załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z 13 marca 2001 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej - Dz. U. Nr 24, poz. 279) oraz doprowadzenie rejestrów przypisów i odpisów do wymogów sprawozdawczych;
3. Egzekwowanie od osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej składania deklaracji w sprawie podatku od nieruchomości w terminie określonym w art. 6 ust. 8 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, a w przypadku nie wywiązywania się z tego obowiązku stosowanie art. 54 § 1 ustawy z 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz. U. Nr 83, poz. 930 ze zm.);
4. Zobowiązanie sołtysów do doręczania decyzji wymiarowych oraz nakazów płatniczych co najmniej 14 dni przed upływem terminu płatności I raty podatków za dany rok, a w przypadku późniejszego doręczania decyzji informowanie podatników o późniejszym terminie zapłaty podatku w trybie art. 47 ust. 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 ze zm.).
5. Dokumentowanie doręczenia decyzji wymiarowych i nakazów płatniczych zgodnie z przepisem art. 152 Ordynacji podatkowej tj. poprzez potwierdzenie ich odbioru podpisem odbierającego wraz ze wskazaniem daty doręczenia.
6. Egzekwowanie od inkasentów wpłacania pobranych kwot podatku w terminie określonym przepisami art. 47 § 4a Ordynacji podatkowej, w przypadku niedokonania wpłaty w terminie - wydanie, na podstawie przepisów art. 30 § 1 w związku z art. 9 Ordynacji podatkowej - decyzji o odpowiedzialności podatkowej inkasenta oraz naliczanie i pobieranie, w trybie przepisów art. 53 § 4 Ordynacji podatkowej - odsetek za zwłokę.
7. Przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego mającego na celu ustalenie podstawy opodatkowania podatkiem od nieruchomości, podatkiem rolnym lub leśnym osób, które wnoszą te podatki od gruntów dzierżawionych od osób prywatnoprawnych i opodatkowanie ich zgodnie z art. 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 3 ustawy z 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 1993 r. nr 94, poz. 431 ze zm.) oraz art. 61 ustawy z 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2000 r. nr 56, poz. 679).
8. Egzekwowanie od osób fizycznych będących posiadaczami nieruchomości, składania aktualnych wykazów i ustalanie zobowiązania podatkowego na podstawie danych podanych przez podatników.
9. Przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego wobec objętych kontrolą osób fizycznych, będących

podatnikami podatku rolnego i od nieruchomości, celem wyjaśnienia rozbieżności w podstawie opodatkowania, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowego opodatkowania - wydanie stosownych decyzji.

10. Ustalanie podstawy opodatkowania nieruchomości o wysokości, w świetle od 1,40 m do 2,20 m zgodnie z przepisami określonymi art. 4 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz stosowanie stawek podatkowych wynikających z uchwały Rady Miejskiej.
11. Dokonywanie prawidłowego zarachowywania wpłat na poczet zaległości podatkowych a w przypadku, gdy zapłacona kwota nie wystarcza na pokrycie zaległości wraz z należnymi od niej na dzień wpłaty odsetkami - zaliczenie jej stosownie do przepisów art. 55 § 2 ustawy - Ordynacja podatkowa, na poczet zaległości podatkowej i kwoty odsetek za zwłokę w stosunku, w jakim w dniu wpłaty pozostaje kwota zaległości podatkowej do kwoty odsetek.
12. Dokonanie porównania wykazanej w deklaracjach podatkowych podstawy opodatkowania z danymi wynikającymi z ewidencji gruntów i budynków oraz bieżące analizowanie deklaracji podatkowych pod kątem poprawności ich sporządzania i zgodności ze stanem faktycznym, a w przypadku stwierdzenia błędów, oczywistych omyłek bądź wypełnienia niezgodnie z wymaganiami - wszczęcie, w trybie przepisów art. 274 Ordynacji podatkowej - czynności zmierzających do ustalenia prawidłowej podstawy opodatkowania i wysokości podatku.
13. Dokumentowanie doręczenia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 46 ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz. U. z 1980 r. nr 9, poz. 26 ze zm.) poprzez potwierdzenie odbioru podpisem odbierającego ze wskazaniem daty doręczenia.
14. Naliczanie i wypłacanie wynagrodzenia członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgodnie z § 1 ust. 2 pkt 10 uchwały Rady Miejskiej nr 79/2000 z 28 grudnia 2000 r.
15. Zamieszczanie w wykazach nieruchomości, ogłoszeniach o przetargach oraz protokołach z ich przeprowadzenia - pełnych informacji wymaganych przepisami prawa, tj. odpowiednio art. 35 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, § 12, § 16 i § 9 ust. 2 powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów.
16. Sporządzanie wykazów nieruchomości i ogłoszeń o przetargach w sposób umożliwiający potwierdzenie faktu podania ich do publicznej wiadomości.
17. Egzekwowanie od nabywających w użytkowanie wieczyste w drodze przetargu nieruchomości gruntowych - wniesienia pierwszej opłaty nie później niż do dnia zawarcia umowy.
18. Wydawanie zaświadczeń stwierdzających samodzielność lokali w rozumieniu art. 2 ust. 3 ustawy z 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2000 r. nr 80, poz. 903) - zgodnie z porozumieniem zawartym ze Starostą Powiatu Świdnickiego i Burmistrza Miasta Strzegom 7 kwietnia 1999 r., tj. przez Burmistrza Miasta lub osobę przez niego upoważnioną.
19. Zamieszczanie w protokołach rokowań daty ich podpisania celem możliwości skontrolowania przestrzegania przepisu wynikającego z art. 28 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami, tj. czy protokół rokowań został podpisany przed zawarciem umowy sprzedaży.
20. Podawanie do publicznej wiadomości ogłoszeń o przetargach po upływie terminów określonych przepisami art. 38 ust. 2 w związku z przepisami art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami.
21. Opracowywanie i przedkładanie przez Zarząd Miasta Radzie Miejskiej informacji o stanie mienia komunalnego, zawierającej pełne dane wymagane przepisami art. 120 ustawy z 26 listopada 1998 r. o

finansach publicznych (Dz. U. nr 155, poz. 1014 ze zm.).

22. Zaniechanie wydawania przez Zarząd Miasta decyzji w sprawie dysponowania osiągniętą na koniec roku przez jednostki organizacyjne Gminy prowadzące gospodarkę finansową w formie zakładu budżetowego - różnicą między faktycznym a planowanym stanem środków obrotowych.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 powołanej wyżej ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Marek Kolano,

Przewodniczący Rady Miejskiej

Gminy Strzegom